

mérni, képviselni és érvényesíteni méltóztassék. A Központi Tanács – amelyben nemhogy nem volt képviselése a keresztény egyháznak, de még keresztény vallású tagja sem volt, ürítette ki a lakásokat, vetett ki anyagi megterheléseket a mi egyháztagjainkra nézve is, viszont határozott tapasztalatom, hogy amikor a keresztény vallásúak valamiféle támogatásért fordultak hozzá, közegei a keresztény egyházakhoz utasították őket. A Központi Tanács az átértéket is érintő intézkedéseiről a keresztény egyházakat nem értesítette, ezek támogatását természetesen éppen ezért nem is kérte, hanem magától értetődőnek tartotta azt a helyzetet, hogy ő keresztény egyháztagok fölött is rendelkezik. Ez a helyzet magától értetődő is volt a hatóság rendelkezései értelmében, de nem volt mégsem magától értetődő, ha azt a szempontot vesszük figyelembe, hogy ha a keresztény egyházak hatóköre alá helyeztek volna zsidó vallású és zsidó vallásúnak mindenképpen megmaradó egyéneket, erről a keresztény egyházak a hitközséget értesítették volna és hivatalosan is mint felekezetet a felekezetet, megkeresték volna. Mert ha mint hatóságilag kinevezett népi szerv működött volna, és ha nemcsak a teherviselésben, hanem a szociális gondoskodásban felekezeti különbség nélkül részesítette volna a zsidó származású egyéneket, akkor nem tenném ezt szóvá. Mivel azonban mint népi szerv bízott meg, de a gyakorlatban mint felekezeti szerv működött, bizony nehezményezhető az a nagy hallgatás, amiben a keresztény egyházakat és azok illetékes lelkigondozó-szociális szerveit részesítette. Mivel azonban a mai megpróbáló idők nem alkalmasak arra, hogy ilyen kérdéseket felvessünk, csupán arra helyezem a súlyt, hogy az eddigi állapotok megszűnjenek, és addig is, amíg az egyházak vezetőinek kívánsága teljesül, viszonylag rendeződjen a helyzet.¹⁵¹

Az egyházak nevében Éliás a következőket javasolta:

- minden keresztény vallású zsidó ügyét Török kezébe tegyék le;
- állapítsák meg a keresztény vallású zsidók számát, és azok megfelelő arányban részesüljenek a teherviselésben és a gondozásban;
- intézkedések végrehajtásánál keresztény vallású egyénekhez csak keresztény személyeket küldjenek;
- a keresztény vallású egyénektől juttatott összegeket Török Sándor rendelkezésére bocsássák, aki azokat az új keresztények részére használja fel;
- a Szent Kereszt Egyesület és a Jó Pásztor Misszió kiküldi megbízottait, és azok összekötő tisztet látnak el;
- a megkeresztelkedett zsidókat a Tanácsban a három történelmi keresztény egyház küldöttei képviseljék.¹⁵²

Török a Tanács tudomására hozta ezeket a javaslatokat, végrehajtásukra azonban nem került sor. A keresztény egyházak vezetői azonban továbbra is nyomást gyakoroltak a belügyminisztériumra. E közbenjárások nyomán Endre bizalmasa és titkára, Takáts Albert július 6-án, amikor vidéken és a Budapest közvetlen szomszédságában lévő községekben már